

महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तु खरेदी प्राधिकरण मार्फत खरेदी
होणाऱ्या औषधांसाठी दोन वर्षाचा दर करार करण्याच्या
कार्यपद्धती निश्चितीबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: वैखप्रा -४५२५ /प्र.क्र.१९०/ खरेदी कक्ष
१० वा मजला, गो. ते. रुग्णालय संकूल इमारत,
नवीन मंत्रालय, मुंबई - ४००००९.
दिनांक : ०५ डिसेंबर, २०२५.

वाचा :-

१. शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग क्रमांक: भांखस -२०१४/प्र.क्र.८२/भाग - III/उद्योग -४, दिनांक १ डिसेंबर ,२०१६
२. महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तु खरेदी प्राधिकरण, अधिनियम २०२३ (प्रसिद्ध दि. १७ मार्च, २०२३).
३. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांच्या अध्यक्षते खालील दिनांक ९ जुलै, २०२५ रोजी महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तु खरेदी प्राधिकरणाच्या तिसरी बैठकीतील निर्णय.

प्रस्तावना:-

सार्वजनिक आरोग्य, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये व इतर विवक्षित विभागाची वैद्यकीय वस्तुंची एकाच ठिकाणी खरेदी करण्यासाठी महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तु खरेदी प्राधिकरणाची स्थापना करण्यात आली आहे. सदर प्राधिकरणास विविध विभांगाकडून वेगवेगळ्या कालावधीत प्राप्त होणा-या वैद्यकिय वस्तु मागणीस अनुसरून निविदा प्रक्रियाद्वारे संख्या करार (limited quantity contract) पद्धतीने औषधी खरेदी करण्यात येते. त्यामध्ये एकाच वेळी, एकाच बाबीसाठी वेगवेगळ्या निविदा सुरु असणे, एकाच बाबीकरिता भिन्न दर प्राप्त होणे अशा बाबी उद्भवतात. त्यामुळे औषधी व साधनसामुग्री पुरवठा करण्यास विलंब होतो. तसेच त्यामध्ये एकसुत्रीपणा राहत नाही. सबू महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तु खरेदी प्राधिकरण मार्फत औषधी व यंत्रसामुग्री खरेदी दर करार पद्धतीने करणे तसेच त्यासाठी दरकरार वेळापत्रक निश्चित करणे गरजेचे आहे.

त्यानुषंगाने मा.मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य तथा अध्यक्ष महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तु खरेदी प्राधिकरण यांच्या अध्यक्षते खाली दि.०९.०७.२०२५ रोजी पार पडलेल्या बैठकीमध्ये दरवर्षी औषध खरेदीसाठी दर करार केल्यास तसेच दर दोन वर्षासाठी यंत्रसामुग्री करण्यासाठीचा दर करार झाल्यास शासनाचा वेळ आणि निधी वाचेल व औषधांचा अखंडित पुरवठा करणे शक्य होईल. त्यानुसार राज्यामध्ये औषधे तसेच वैद्यकीय यंत्रसामुग्री व उपकरणे खरेदीसाठी दोन वर्षाचा दर करार करण्यास प्राधिकरणाच्या समितीने मान्यता दिली आहे. त्यानुसार कार्यवाही करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

सन २०२३ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र. १३ अन्वये स्थापन केलेल्या महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तु खरेदी प्राधिकरण अधिनियम २०२३ चे कलम ५ अनुसार विहित केलेल्या उद्दीष्टांचे अनुषंगाने, राज्यामधील सर्व शासकीय आरोग्य संस्थांना वेळेवर व पुरेशा प्रमाणात गुणवत्ता पूर्ण औषधांचा अंखडीत पुरवठा करण्याकरिता प्रत्येकी दोन वर्षाच्या कालावधीसाठी औषध उत्पादक संस्थांसोबत औषधे खरेदीबाबत दर करार करण्यास याद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

सदर दर करार करणे बाबतची संपूर्ण कार्यवाही महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तु खरेदी प्राधिकरणामार्फत राबविण्यात येईल. त्या प्रक्रियेतील टप्पे व वेळापत्रक खालीलप्रमाणे निश्चित करण्यात येत आहे.

दरकराराबाबतचे वेळापत्रक

या तारखेपर्यंत कार्यवाही पुर्ण करणे	लागणारे दिवस	कामाचे स्वरूप
०१ डिसेंबर	० दिवस	औषध खरेदी प्रक्रिया सुरुवात
३१ डिसेंबर	३० दिवस	सार्वजनिक आरोग्य विभाग, वैद्यकीय शिक्षण विभाग व औषधीची आवश्यकता असणारे इतर विभागांनी त्यांच्या अधिनस्त आरोग्य संस्थांना आवश्यक असलेल्या औषधांची मागणी अनुक्रमे आयुक्त, आरोग्य सेवा / आयुक्त, वैद्यकीय शिक्षण विभाग व इतर सर्व संबंधित विभाग प्रमुखांकडे एकत्रित करणे.
१५ जानेवारी	४५ दिवस	आयुक्त, आरोग्य सेवा / आयुक्त, वैद्यकीय शिक्षण व इतर सर्व संबंधित विभाग प्रमुख यांनी त्यांचे स्तरावर प्राप्त मागणी नुसार औषधांच्या तांत्रिक विनिर्देशाची प्रक्रिया पूर्ण करून परिपूर्ण प्रस्ताव प्रशासकीय मान्यतेसाठी संबंधित विभागास सादर करणे.
३१ जानेवारी	६१ दिवस	संबंधित विभागाने क्षेत्रीय कार्यालयांकडून प्राप्त होणाऱ्यापरिपूर्ण प्रस्तावास केवळ दर करार करण्याकरीता प्रशासकीय मान्यता देणे.
१५ फेब्रुवारी	७६ दिवस	खरेदी प्राधिकरण यांनी दर कराराची निविदा प्रसिद्ध करणे.
१५ एप्रिल	१३६ दिवस	खरेदी प्राधिकरण यांनी निविदा अंतिम करून निविदाकारां सोबत करारनामा करणे.
२२ एप्रिल	१४३ दिवस	यशस्वी निविदाकारांना ई - औषधी पोर्टलवर ऑनबोर्डिंगकरणे.

दरकरारानुसार खरेदी करण्याबाबतचा तपशिल

१५ एप्रिल	१३६ दिवस	प्रथम वर्षाकरीता लागणारी औषधे व त्या आर्थिक वर्षामध्ये उपलब्ध निधी त्यानुसार आयुक्त, आरोग्य सेवा / आयुक्त वैद्यकीय शिक्षण व इतर सर्व संबंधित विभाग प्रमुखांनी संबंधित विभागाकडे वित्तीय मान्यतेसाठी प्रस्ताव सादर करावा.
३० एप्रिल	१५१ दिवस	क्षेत्रीय कार्यालयाने परिपूर्ण प्रस्ताव सादर केल्यानंतर विभागाने वित्तीय मान्यता देणे.
०७ मे	१५८ दिवस	पुढील तिमाहीसाठी खरेदी प्राधिकरणाने खरेदी आदेश देणे.
३० मे	१८१ दिवस	पुरवठादाराने सर्व जिल्हयांमध्ये प्रत्यक्ष पुरवठा पूर्ण करणे.
१५ जून	१९६ दिवस	सर्व बँचेसची गुणवत्ता तपासणी पूर्ण करून औषध साठा वापरण्यास खुला करणे.
३० जून	२११ दिवस	पुरवठादारांची देयके अदा करणे.

सदर वेळापत्रकानुसार विहित कालावधीत कार्यवाही पुर्ण करणेची जबाबदारी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तू खरेदी प्राधिकरण व इतर संबंधितांची राहिल. विहित कालावधीत सर्व खरेदी प्रक्रिया पार पाडल्याचा अहवाल प्राधिकरणाने शासनास वेळोवेळी सादर करणे बंधनकारक राहिल.

१. सदर निर्णय शासन निर्णयामध्ये नमूद विभागाच्या अखत्यारीतील आवश्यक औषधी खरेदीकरीता लागू राहील.
२. सदर दर करार निश्चित झाल्यानंतर महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तू खरेदी प्राधिकरण व इतर सर्व शासकीय, निमशासकीय संस्था, जिल्हा नियोजन समिती, स्थानिक स्वराज्य संस्थांना त्यांच्या आवश्यकतेनुसार या दरकरारानुसार औषधे खरेदी करता येतील.
३. सदर दरकरारानुसार आर्थिक वर्षामध्ये औषध खरेदी करण्यासाठी विविध लेखाशीर्षाखाली उपलब्ध होणारा निधी व औषधांची मागणी यानुसार औषध खरेदीसाठी स्वतंत्रपणे प्रशासकीय मान्यता संबंधित विभागामार्फत प्रदान करण्यात येईल.
४. दर करार करण्यात येणाऱ्या व त्यानुसार खरेदी करण्यात येणाऱ्या औषधांचे विनिर्देश गरजेनुसार व अद्यावत असल्याची खातरजमा करण्यात यावी. दर करार करण्यात येणाऱ्यावत्यानुसार खरेदी करावयाच्या बाबींचे तांत्रिक विनिर्देश (Technical Specification) संबंधित विभागाच्या तज्जांनी (तांत्रिक समिती/ अधिकारी) मान्य केलेल्या विनिर्देशानुसार असावेत. सदर तांत्रिक विनिर्देश (Technical Specification) हे कोणत्याही विशिष्ट कंपनीला फायदा होईल, अशा रितीने तयार केलेले नसल्याबाबत खातरजमा करण्यात आल्यानंतरच सदर बाबींची दर करार प्रक्रिया करण्यात यावी.
५. दर करार करण्यात येणाऱ्या व त्यानुसार खरेदी करण्यात येणाऱ्या बाबींची पुरवठापूर्व/ पुरवठानंतर नमुना तपासणी (Pre/Post dispatch random sample inspection) National Accreditation Board for Testing and Calibration Laboratories (NABL) मानांकीत प्रयोगशाळेकडून विहित पद्धतीने करून योग्य विनिर्देश (specification) असलेल्या औषधांची खरेदी होईल, याची दक्षता महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तू खरेदी प्राधिकरण, मुंबई व इतर संबंधितांनी घ्यावी.
६. दर करार करण्यात येणाऱ्या व त्यानुसार खरेदी करण्यात येणाऱ्या बाबींची खरेदी प्रक्रिया राबविताना केंद्रिय/राज्य वित्त विभागाने वस्तू खरेदीबाबत निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचनांचे (Manual for Procurement of Goods, Second Edition, २०२४) तसेच उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, शासन निर्णय दि.०९.१२.२०१६ मधील मार्गदर्शक सूचनांचे तंतोतंत पालन करण्याची जबाबदारी महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तू खरेदी प्राधिकरण, मुंबई यांची राहील.
७. दर करार करावयाची औषधे उच्च प्रतीची व WHO-GMP/CDSCO प्रमाणित असेल याची खात्री करूनच मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तू खरेदी प्राधिकरण, मुंबई यांनी दर करार प्रक्रिया राबवावी.
८. सदर दर करारानुसार खरेदी प्रक्रिया राबविताना शासनाने वेळोवेळी निश्चित केलेल्या खरेदी प्रक्रिया शुल्काची रक्कम महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तू खरेदी प्राधिकरण, मुंबई यांना अदा करण्याची जबाबदारी संबंधित मागणीकर्ता विभागाची राहील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२५१२०५२०२७१३७९९७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अशोक कायंदे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

१. मा. मुख्यमंत्री महोदय यांचे प्रधान सचिव
२. मा. मुख्य सचिव यांचे उप सचिव
३. मा. मंत्री (वित्त) यांचे खाजगी सचिव
४. मा. मंत्री (सार्वजनिक आरोग्य विभाग) यांचे खाजगी सचिव
५. मा. मंत्री (वैद्यकीय शिक्षण विभाग) यांचे खाजगी सचिव
६. मा. मंत्री (अन्न आणि औषध प्रशासन) यांचे खाजगी सचिव
७. मा. राज्यमंत्री (सार्वजनिक आरोग्य विभाग) यांचे खाजगी सचिव
८. अपर मुख्य सचिव (नियोजन विभाग) यांचे स्वीय सहायक
९. अपर मुख्य सचिव (वित्त विभाग) यांचे स्वीय सहायक
१०. प्रधान सचिव (नगर विकास विभाग) यांचे स्वीय सहायक
११. प्रधान सचिव (उद्योग) उद्योग ऊर्जा व कामगार विभाग यांचे स्वीय सहायक
१२. सचिव -१ (सा.आ. व कु.क.) यांचे स्वीय सहायक
१३. सचिव -२ (सा.आ. व कु.क.) यांचे स्वीय सहायक
१४. आयुक्त आरोग्य सेवा आयुक्तालय मुंबई
१५. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र वैद्यकीय वस्तू खरेदी प्राधिकरण, मुंबई
१६. सर्व उप सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मंत्रालय मुंबई
१७. संचालक, आरोग्य सेवा (मुंबई/पुणे)
१८. निवडनस्ती (खरेदी कक्ष)